

«Επιχειρηματικότητα 50+»

Ομιλία Στα Πλαίσια Δημόσιας Συζήτησης με θέμα:

«Εστί το Επιχειρείν ΦΥΛΟσοφείν;»

που διοργανώνει ο

**Ο Οργανισμός Γυναικών Επιχειρηματιών Επαγγελματιών
(ΟΓΕΕ) Λεμεσού**

Τρίτη 25 Νοεμβρίου 2014, στις 6:45μμ – 7:45μμ

«Venue Centre, Columbia Plaza»

Δρ Ερατώ Κοζάκου-Μαρκουλλή,

Τέως Υπουργός Εξωτερικών

και Πρώην Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων

WORLD ECONOMIC FORUM

The Global Gender Gap Report 2014

Country	OVERALL		<u>ECONOMIC</u> <u>PARTICIPATION</u> & OPPORTUNITY		<u>EDUCATIONAL</u> ATTAINMENT		HEALTH & SURVIVAL		POLITICAL EMPOWERMENT	
	Rank	Score	Rank	Score	Rank	Score	Rank	Score	Rank	Score
Iceland	1	0.8594	7	0.8169	1	1.0000	128	0.9654	1	0.6554
Finland	2	0.8453	21	0.7859	1	1.0000	52	0.9879	2	0.6162
Norway	3	0.8374	2	0.8357	1	1.0000	98	0.9695	3	0.5444
Sweden	4	0.8165	15	0.7989	43	0.9974	100	0.9694	5	0.5005
Denmark	5	0.8025	12	0.8053	1	1.0000	65	0.9741	7	0.4306
Nicaragua	6	0.7894	95	0.6347	33	0.9996	1	0.9741	4	0.5439
Rwanda	7	0.7854	25	0.7698	114	0.9289	118	0.9667	6	0.4762
Ireland	8	0.7850	28	0.7543	40	0.9979	67	0.9739	8	0.4140
Philippines	9	0.7814	24	0.7780	1	1.0000	1	0.9796	17	0.3682
Belgium	10	0.7809	27	0.7577	73	0.9921	52	0.9789	13	0.3948
.....										
Greece	91	0.9784	87	0.6434	53	0.9954	55	0.9785	108	0.0961
.....										
Cyprus	95	0.6741	75	0.6560	41	0.9978	69	0.9738	122	0.0690
.....										
Turkey	125	0.6183	132	0.4532	105	0.9527	1	0.9796	113	0.0877

Γενική Προσέγγιση

- Για σκοπούς καλύτερης συγκρισιμότητας θα επικεντρωθούμε στις χώρες μέλη της ΕΕ
- Η επικέντρωση μας θα εστιαστεί στην **Πολιτική και Οικονομική συμμετοχή** των γυναικών σε θέσεις **λήψεως αποφάσεων**
- Σε αυτούς τους δύο τομείς η **Κύπρος υστερεί** σε σύγκριση με άλλες χώρες μέλη της ΕΕ
- Θα δούμε τις **βέλτιστες πρακτικές** άλλων χωρών και **με ποιους τρόπους** κατάφεραν την **αλλαγή**

Κάποιες πρώτες γενικές διαπιστώσεις

- **Σημαντική πρόοδος** στην ισότητα των φύλων τις τελευταίες δεκαετίες
- Η **συμμετοχή των γυναικών στην απασχόληση** στην ΕΕ έχει φθάσει στο περίπου **60%**
- Το **60%** επίσης των **αποφοίτων Πανεπιστημίων είναι γυναίκες** οι οποίες κατά μέσο όρο έχουν ψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης σε σύγκριση με τους άνδρες
- Εν τούτοις στο **επίπεδο της λήψης αποφάσεων**, δηλαδή στις ηγετικές θέσεις, **στον πολιτικό** και σε μεγαλύτερο βαθμό **στον οικονομικό τομέα**, η συμμετοχή των γυναικών βρίσκεται σε ανεπίτρεπτα **χαμηλά επίπεδα**, με ορισμένες μόνο **εξαιρέσεις** κυρίως στις **Σκανδιναβικές χώρες**.

Τέσσερεις σημαντικοί λόγοι που επιβάλλουν την ίση εκπροσώπηση των γυναικών στις θέσεις λήψεως πολιτικών και οικονομικών αποφάσεων

50-50%

- **α) Η δημοκρατική νομιμότητα της λήψεως αποφάσεων:**

Μία από τις βασικές αρχές της δημοκρατίας είναι όπως τα σώματα που εκπροσωπούν τους πολίτες θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν **αντιπροσωπευτικά** της διαφορετικότητας που υπάρχει στο εκλογικό σώμα, εξασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό την **νομιμότητα των αποφάσεων**. Εφόσον λοιπόν **το ήμισυ του πληθυσμού τόσο στην Ευρώπη όσο και παγκόσμια είναι γυναίκες**, θα πρέπει να εκπροσωπούνται κατά ένα **ίσο τρόπο και σε όλα τα επίπεδα** και η φωνή και οι ανησυχίες τους να ακούγονται και να λαμβάνονται υπόψη.

- **β) Οικονομική ανάπτυξη:**

Οικονομικές μελέτες έχουν καταδείξει ότι αν η συμμετοχή των γυναικών φθάσει τη συμμετοχή των ανδρών στον παραγωγικό τομέα, τότε το **Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της ΕΕ θα αυξηθεί κατά 27%**. Άλλες μελέτες έχουν επίσης καταδείξει ότι ιδιαίτερα **σε περιόδους οικονομικής κρίσης** η μεγαλύτερη και αντιπροσωπευτική συμμετοχή των γυναικών στην οικονομία οδηγεί σε **γρηγορότερους και υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης**.

- **γ) Βελτίωση της Αποδοτικότητας:**

Και σε αυτό τον τομέα είναι επίσης αποδεδειγμένο ότι η συμμετοχή των γυναικών σε υψηλά επίπεδα στα διοικητικά συμβούλια εταιρειών **αυξάνει την αποδοτικότητά τους**.

- **δ) Αξιοποίηση όλων των ταλέντων:** Επιτυγχάνεται με τη συμμετοχή γυναικών σε ίση βάση με τους άνδρες **η αξιοποίηση όλων των ταλέντων** που διαθέτει μια χώρα και όχι μόνο των ταλέντων των ανδρών. Λαμβάνοντας δε υπόψη το γεγονός ότι σε Ευρωπαϊκό επίπεδο οι γυναίκες ξεπερνούν το 59% των αποφοίτων των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων η ανάγκη πλήρους αξιοποίησης τους σε όλα τα επίπεδα είναι επιβεβλημένη.

Ας δούμε πρώτα ορισμένα Στατιστικά Στοιχεία

ΑΡΧΗΓΟΙ ΚΡΑΤΩΝ/ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ

Από τα 28 κράτη μέλη μόνο 5 γυναίκες στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο: Η Πρόεδρος της **Λιθουανίας** Dalia Grybauskait, Η Καγκελάρια της **Γερμανίας** Angela Merkel, η Πρωθυπουργός της **Δανίας** Helle Thorning-Schmidt, η Πρωθυπουργός της **Πολωνίας** Ewa Koracz και η Πρωθυπουργός της **Λετονίας** Laimdota Straujuma.

Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (Donald Tusk) είναι άνδρας

ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ:

Η Ύπατη Εκπρόσωπος για την Εξωτερική Πολιτική και την Πολιτική Ασφάλειας είναι γυναίκα, η **Federica Mogherini** από την **Ιταλία**, ενώ υπάρχουν μόνο άλλες τρεις γυναίκες Υπουργοί Εξωτερικών, η **Margot Wallström** της **Σουηδίας**, η **Vesna Pusić** της **Κροατίας** και η πρόσφατα διορισθείσα **Keit Pentus-Rosimannus** της **Εσθονίας**

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Από τα 28 Μέλη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 9 είναι γυναίκες και προέρχονται από την Ιταλία, Βουλγαρία, Βέλγιο, Σουηδία, Τσεχία, Πολωνία, Δανία και Σλοβενία. Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Jean-Claude Juncker) είναι άνδρας.

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο/ Εκλογές Μάιος 2014

Οι γυναίκες αποτελούν το περίπου 37% των μελών, που καταδεικνύει αύξηση κατά 1.75% από τις εκλογές του 2009.

Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (Martin Schulz) παραμένει άνδρας

Licia Ronzulli, Μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από την Ιταλία με το νεογέννητο της κοριτσάκι Vittoria ψηφίζει στην Ολομέλεια του Στρασβούργου

ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ
ΑΝΑΓΚΗ ΝΑ ΣΠΑΣΕΙ Η ΓΥΑΛΙΝΗ ΟΡΟΦΗ

Στον τομέα της ενίσχυσης των γυναικών στον πολιτικό τομέα θα δούμε πρώτα τη συμμετοχή των γυναικών στις Εθνικές Κυβερνήσεις όπου έχουμε μια σημαντική πρόοδο με τις γυναίκες να αποτελούν σήμερα κατά ΜΕΣΟ ΟΡΟ το 27% στα Υπουργικά Συμβούλια των κρατών μελών της ΕΕ.

- Όμως παρατηρείται μια μεγάλη ανομοιομορφία αν δούμε τις χώρες ξεχωριστά.
- Τη μεγαλύτερη συμμετοχή γυναικών έχει η Φιλανδία η οποία έχει σπάσει κατά πολύ το φράγμα της ισότητας με **62.5%**
- η Σουηδία με 52% (υπάρχει εδώ και δύο δεκαετίες συμφωνία όλων των πολιτικών κομμάτων ότι το 50% τουλάχιστο του Υπουργικού Συμβουλίου θα είναι γυναίκες)
- η Γαλλία με 50%,
- η Ολλανδία με 46.7%
- η Εσθονία με 46.1
- η Δανία με 45.5%,
- Οι χώρες με τη μικρότερη συμμετοχή: Ουγγαρία 0%, Ρουμανία 6%, και **Κύπρος 9.1%** και Μάλτα 14%.

ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΦΙΛΑΝΔΙΑΣ- ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ALEXANDER STUBB

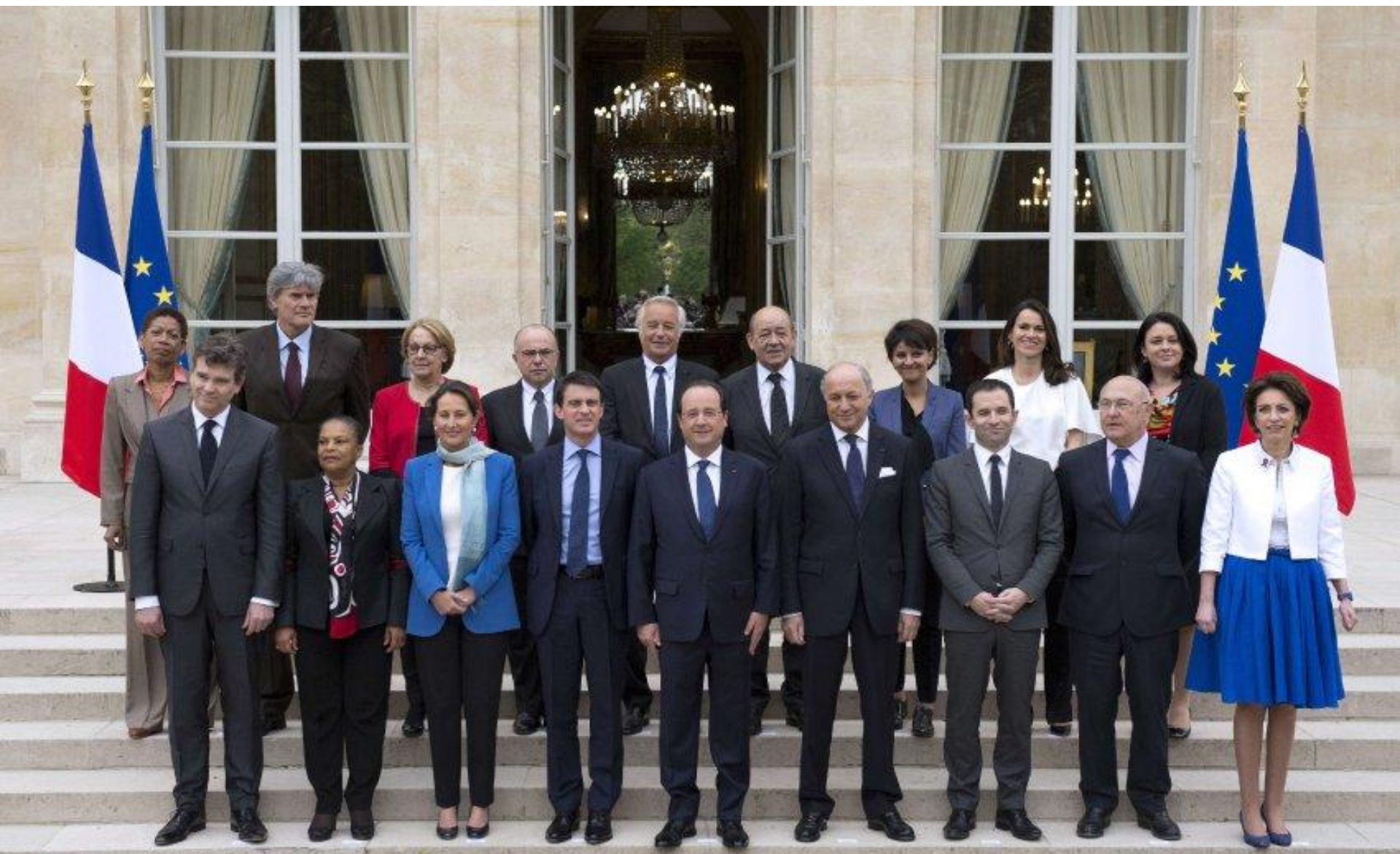
10 ΓΥΝΑΙΚΕΣ - 6 ΑΝΔΡΕΣ ΥΠΟΥΡΓΟΙ (62.5%)

ΝΕΑ ΣΟΥΗΔΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
12 ΓΥΝΑΙΚΕΣ - 11 ΑΝΔΡΕΣ ΥΠΟΥΡΓΟΙ (52%)

ΓΑΛΛΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
8 ΑΝΔΡΕΣ-8 ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΥΠΟΥΡΓΟΙ (50%)

ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

10 ΑΝΔΡΕΣ-1 ΓΥΝΑΙΚΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ (9.1%)

Υπάρχουν όμως και χειρότερα!

Η κυβέρνηση της Ουγγαρίας του Πρωθυπουργού Viktor Orbán
δεν έχει καμία γυναίκα Υπουργό.

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΟΣΟ ΑΦΟΡΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΙΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΕ

- Παρόλο ότι παρατηρείται πρόοδος την τελευταία δεκαετία με ετήσια αύξηση περίπου 0.7%, εν τούτοις ο δρόμος είναι ακόμα μακρύς αν λάβει κανείς υπόψη τα χαμηλά ποσοστά συμμετοχής γυναικών στις εθνικές κυβερνήσεις των πλείστων κρατών μελών
- Οι γυναίκες στις περισσότερες περιπτώσεις αναλαμβάνουν Υπουργεία στον Κοινωνικο-πολιτιστικό τομέα, ενώ οι άνδρες συνήθως στα βασικά Υπουργεία, όπως το Εξωτερικών, Άμυνας, Εσωτερικών και Δικαιοσύνης, καθώς και τα οικονομικής φύσεως Υπουργεία στα οποία η εκπροσώπηση γυναικών είναι σε χαμηλά επίπεδα.
- Υπουργούς Άμυνας γυναίκες έχουν σήμερα μόνο η Γερμανία, η Ολλανδία και η Ιταλία. Στο παρελθόν είχαν επίσης η Φιλανδία, η Σουηδία, η Λετονία, η Γαλλία, η Τσεχία, η Ισπανία, η Σλοβενία, η Λιθουανία, η Δανία και η Σλοβακία

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΑΜΥΝΑΣ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΕΕ

2012- Jeanine Hennis-Plasschaert, ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ,

2013- Ursula von der Leyen, ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ,

2014- Sen. Roberta Pinotti ΙΤΑΛΙΑΣ

2008-11 Carme Chacón i Piqueras ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΜΥΝΑΣ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ

ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ 2014

ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η ΚΥΠΡΟΣ ΜΕ 12.5 % ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ ΚΑΤΑΤΑΣΣΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΧΩΡΩΝ ΜΕ ΠΟΣΟΣΤΟ 10-14.9%

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΑ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΕ

Στον τομέα των **Εθνικών Κοινοβουλίων** η συμμετοχή των γυναικών κατά μέσο όρο είναι 27%. Σε σύγκριση με το 2009 που το ποσοστό συμμετοχής ήταν 22%, διαπιστώνεται μια ετήσια αύξηση της τάξης του 0.5% που θεωρείται μη ικανοποιητική.

Χώρες με 25-45% συμμετοχή

• <u>ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΕ</u>	<u>27%</u>
• Σουηδία	45%
• Φιλανδία	42.5%
• Βέλγιο	41.3%
• Ισπανία	39.7%
• Δανία	39.1
• Ολλανδία	38.7%
• Γερμανία	36.5%
• Αυστρία	33.3
• Σλοβενία	33.3%
• Ιταλία	31.4%
• Πορτογαλία	31.3%
• Λουξεμβούργο	28.3%
• Γαλλία	26.2%
• Λεττονία	25%

Χώρες με 9.3-25% συμμετοχή

• Βουλγαρία	24.6%
• Πολωνία	24.3%
• Λιθουανία	24%
• Κροατία	23.8%
• Η.Β.	22.6%
• Ελλάδα	21%
• Τσεχία	19.5%
• Εσθονία	19%
• Σλοβακία	18.7%
• Ιρλανδία	15.7%
• Μάλτα	14.3%
• Ρουμανία	13.5%
• <u>Κύπρος</u>	<u>12.5%</u>
• Ουγγαρία	9.3%

Συμμετοχή των γυναικών σε θέσεις λήψεως αποφάσεων στον Οικονομικό τομέα

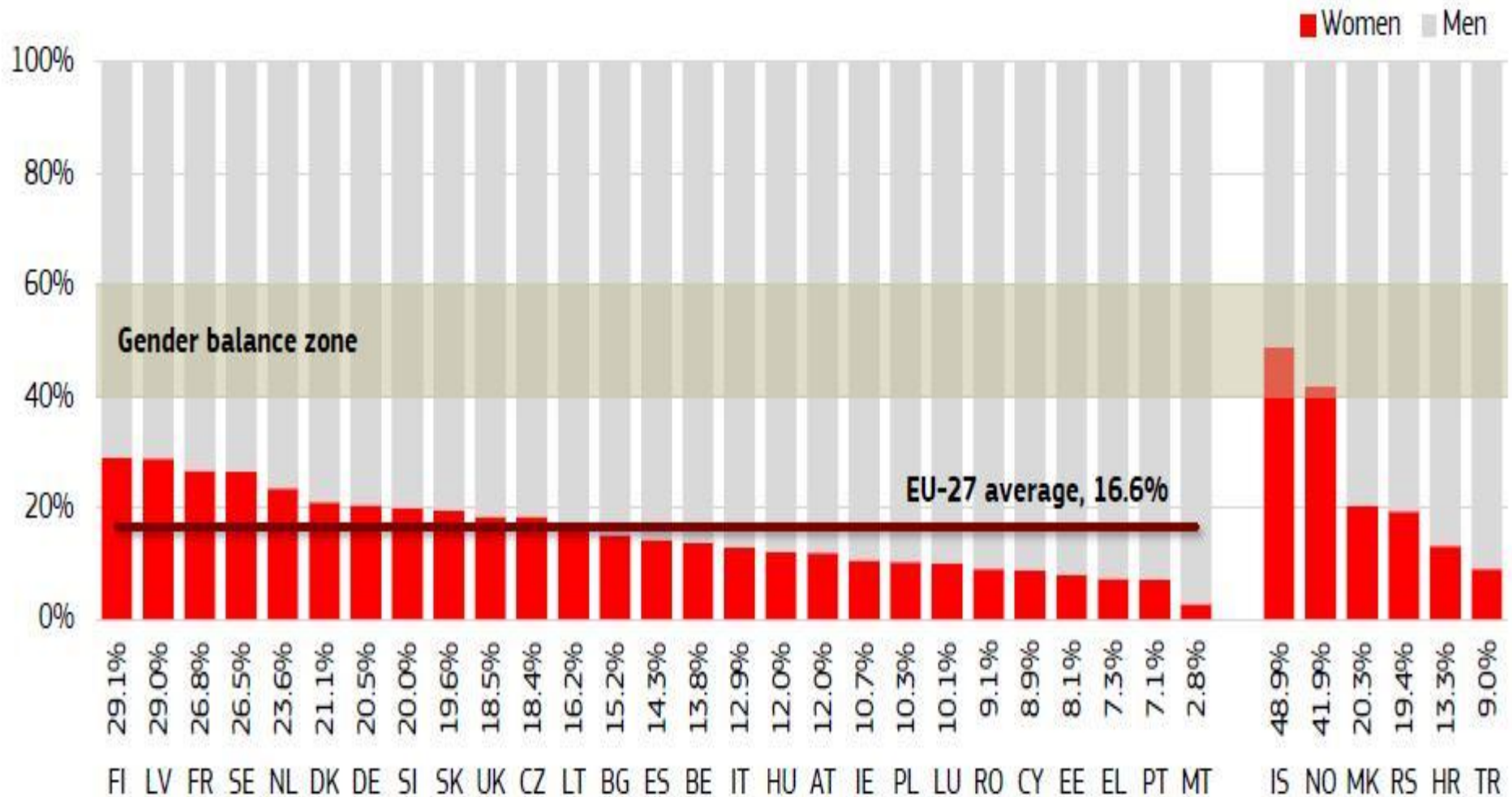
Συμμετοχή των γυναικών σε θέσεις λήψεως αποφάσεων στον Οικονομικό τομέα Διοικητικά Συμβούλια Εταιρειών

- Η κατάσταση είναι ακόμα πιο δραματική με τις γυναίκες να εκπροσωπούνται κατά μέσο όρο σε ποσοστό μόνο 19% στα διοικητικά συμβούλια μεγάλων εταιρειών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο.
- Την μεγαλύτερη συμμετοχή έχει η Λετονία με 31%,
- ακολουθεί η Γαλλία με 30%
- και έπονται η Φιλανδία και η Σουηδία με 29 και 27% αντίστοιχα.
- Τα χαμηλότερα ποσοστά, μεταξύ 3% και 9% έχουν στη σειρά η Μάλτα 3%, η Κύπρος, Τσεχία και Εσθονία με 7% και η Πορτογαλία 9%.
- Ποσοστό που πλησιάζει το 50% έχουν δύο χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, η Ισλανδία με 48.9% και η Νορβηγία με 41.9%

Κατάταξη των κρατών μελών με βάση την συμμετοχή των γυναικών
στα Διοικητικά Συμβούλια Εταιρειών εισηγμένων στο
χρηματιστήριο (public companies)-

• <u>Μέσος όρος ΕΕ</u>	<u>19%</u>	• Λιθουανία	15%
• Λεττονία	31%	• Κροατία	15%
• Γαλλία	30%	• Ουγγαρία	12%
• Φιλανδία	29%	• Αυστρία	12%
• Σουηδία	27%	• Ιρλανδία	11%
• Ολλανδία	25%	• Ρουμανία	11%
• Δανία	23%	• Λουξεμβούργο	10%
• Σλοβενία	23%	• Ελλάδα	9%
• Η.Β.	23%	• Πορτογαλία	9%
• Γερμανία	22%	• Εσθονία	7%
• Ιταλία	19%	• Τσεχία	7%
• Βέλγιο	18%	• Κύπρος	7%
• Πολωνία	18%	• Μάλτα	3%
• Σλοβακία	18%	• <u>ΧΩΡΕΣ ΕΟΧ</u>	
• Βουλγαρία	17%	• Ισλανδία	48.9%
• Ισπανία	16%	• Νορβηγία	41.9%

Συμμετοχή γυναικών στα Διοικητικά Συμβούλια Εισηγμένων Εταιρειών σε κράτη μέλη της ΕΕ και σε ορισμένες άλλες χώρες (περιλαμβανομένης της Ισλανδίας και Νορβηγίας) Απρίλιος 2013

Συμμετοχή των γυναικών σε θέσεις λήψεως αποφάσεων στον Οικονομικό τομέα- Προεδρία (CEO) Εταιρειών

- Ακόμη πιο χαμηλά ποσοστά παρατηρούνται και στη συμμετοχή γυναικών στην **Προεδρία Εταιρειών εισηγμένων στο χρηματιστήριο**
- Ο Μέσος Όρος της ΕΕ είναι 5%
- Τη μεγαλύτερη συμμετοχή έχει η Πολωνία με 21%, ακολουθεί η Σλοβακία με 20%, η Λεττονία με 17% και η Βουλγαρία με 13%
- Μόνο **8 χώρες**, μεταξύ των οποίων και η **Κύπρος (με ποσοστό 5%)**, έχουν ποσοστό συμμετοχής μεταξύ 5-10%, ενώ **12 κράτη μέλη δεν έχουν καμία γυναίκα** στο τιμόνι των μεγάλων εταιρειών και οι υπόλοιπες χώρες κινούνται στα χαμηλά επίπεδα του 2-4%%.

Κατάταξη των κρατών μελών με βάση την εκπροσώπηση
των γυναικών στην Προεδρία Εταιρειών (CEO)
εισηγμένων στο χρηματιστήριο (public companies)-

• <u>Μέσος όρος ΕΕ</u>	<u>5%</u>		
• Πολωνία	21%	• Βέλγιο	0%
• Σλοβακία	20%	• Τσεχία	0%
• Λεττονία	17%	• Δανία	0%
• Βουλγαρία	13%	• Εσθονία	0%
• Αυστρία	10%	• Ιρλανδία	0%
• Ρουμανία	10%	• Ελλάδα	0%
• Γαλλία	8%	• Ιταλία	0%
• Κροατία	8%	• Λουξεμβούργο	0%
• Λιθουανία	8%	• Ουγγαρία	0%
• Ισπανία	6%	• Μάλτα	0%
• <u>Κύπρος</u>	<u>5%</u>	• Ολλανδία	0%
• Σλοβενία	5%	• Πορτογαλία	0%
• Φιλανδία	4%		
• Σουηδία	4%	• ΧΩΡΕΣ ΕΟΧ	
• Γερμανία	3%	• Ισλανδία	27%
• Η.Β.	2%	• Νορβηγία	11%

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα-

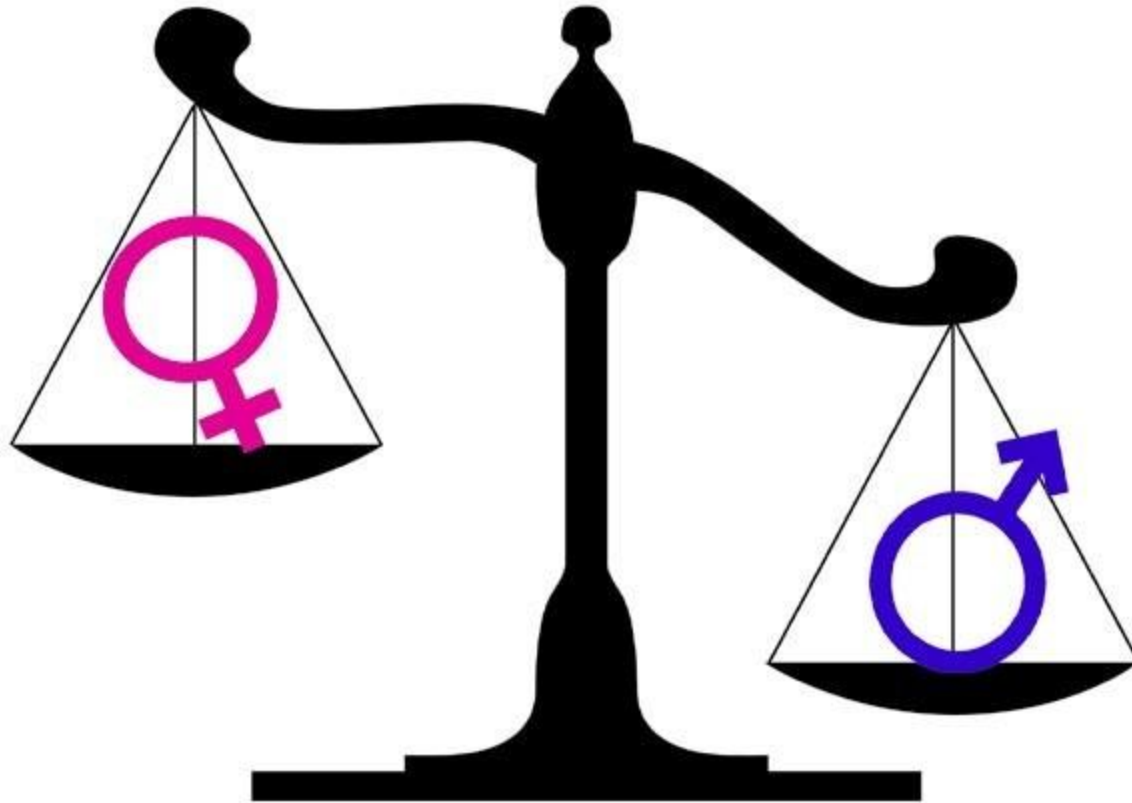
Η Κύπρος η μόνη χώρα-μέλος της Ευρωζώνης με γυναίκα μέλος του 18μελούς Διοικητικού Συμβουλίου
Ένα Μέλος του 6μελούς Εκτελεστικού Συμβουλίου της ΕΚΤ είναι επίσης γυναίκα από την Γερμανία .
Από τα υπόλοιπα 10 κράτη μέλη της ΕΕ που δεν ανήκουν στην Ευρωζώνη κανένα δεν έχει γυναίκα
Κεντρικό Κυβερνήτη.

Συμμετοχή των γυναικών στα Διοικητικά Συμβούλια των Κεντρικών Τραπεζών των κρατών μελών, το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών είναι επίσης πολύ χαμηλό

• <u>ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΕ</u>	<u>18%.</u>		
• Σουηδία	35%	• Βουλγαρία	14%
• Φιλανδία	31%	• Τσεχία	14%
• Γαλλία	30%	• Σλοβακία	14%
• Δανία	29%	• Η.Β.	11%
• Ουγγαρία	29%	• Ρουμανία	11%
• Ολλανδία	25%	• Μάλτα	9%
• Πολωνία	24%	• Ελλάδα	8%
• Βέλγιο	22%	• Ιταλία	6%
• Λεττονία	21%	• Αυστρία	0%
• Σλοβενία	20%	• <u>Κύπρος</u>	<u>0%</u>
• Λιθουανία	20%	• Λουξεμβούργο	0%
• Ισπανία	20%	• Κροατία	0%
• Γερμανία	18%		
• Εσθονία	18%		
• Πορτογαλία	17%		
• Ιρλανδία	15%		

Η ανισότητα που επικρατεί στο επίπεδο λήψης
αποφάσεων είναι απογοητευτική

Γενικά συμπεράσματα

- Η επίμονη ανισότητα που επικρατεί πλήττει τη **δημοκρατική νομιμότητα** της λήψεως αποφάσεων και στερεί τις Ευρωπαϊκές κοινωνίες από αυξημένη οικονομική ανάπτυξη, που είναι άμεσα συνυφασμένη με την συμμετοχή των γυναικών
- **Στερεί την ΕΕ** από τη βελτιωμένη **αποδοτικότητα** και από την καλύτερη **αξιοποίηση ταλέντων**, που σε περιόδους μάλιστα οικονομικής κρίσης είναι ζωτικής σημασίας για την ανάκαμψη και ανάπτυξη, όπως έχουν καταδείξει πολλές μελέτες του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων Οργανισμών.
- Είναι **απαραίτητη η αλλαγή** τόσο στον πολιτικό όσο και στον οικονομικό τομέα για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ και για τη δημιουργία ενός αειφόρου μέλλοντος όπου **όλες οι φωνές θα ακούονται** στις αποφάσεις που λαμβάνονται για το μέλλον της Ευρώπης.

Ποια είναι η απάντηση; Ποιες οι βέλτιστες πρακτικές;

- Ας δούμε όμως τώρα πώς ορισμένες χώρες έχουν κατορθώσει να προχωρήσουν με γοργούς ρυθμούς και να φθάσουν στα ψηλότερα επίπεδα εκπροσώπησης των γυναικών στις ηγετικές θέσεις, τόσο στην Πολιτική όσο και στην Οικονομία.
- Η απάντηση είναι κατά κύριο λόγο είναι η ΠΟΣΟΣΤΩΣΗ, όπως θα δούμε στη συνέχεια.

Τι είναι η Ποσόστωση

- **Ποσόστωση** είναι ένα θετικό μέτρο που εγκαθιδρύει ένα **συγκεκριμένο ποσοστό** ή ένα **συγκεκριμένο αριθμό συμμετοχής** για μια **συγκεκριμένη κατηγορία προσώπων**.
- Οι ποσοστώσεις μπορεί να συμπεριληφθούν στη **νομοθεσία** (εκλογικός νόμος, νόμος ισότητας, νόμος εργασιακών σχέσεων, Σύνταγμα)
- ή να εφαρμοστούν **επί εθελοντικής βάσεως** (εθελοντικές ποσοστώσεις των πολιτικών κομμάτων, στοχεύσεις κλπ).

**Μέτρα για την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών
σε θέσεις λήψεως αποφάσεων στον
ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ**

- **Νομοθετική ποσόστωση**: Ορισμένες χώρες όπως το **Βέλγιο**, η **Γαλλία**, η **Ελλάδα**, η **Πορτογαλία**, η **Ισπανία**, η **Σλοβενία** και η **Πολωνία** έχουν υιοθετήσει την **νομοθετική ποσόστωση** για τις εκλογές στα **εθνικά κοινοβούλια**,
- **Εθελοντικές ποσοτώσεις πολιτικών κομμάτων**: εφαρμόζονται σε χώρες όπως η **Γερμανία**, η **Πολωνία**, η **Σουηδία** και το **Η.Β.**
- Η εισαγωγή ποσοτώσεων έχει **επιταχύνει την πρόοδο** και αυξήσει σε σύντομο χρονικό διάστημα τη συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική ζωή.
- **Στα 18 από τα 28 κράτη μέλη της ΕΕ, πολιτικά κόμματα έχουν υιοθετήσει εθελοντικά ποσοτώσεις** για το ποσοστό γυναικών υποψηφίων σε εκλογές στα εθνικά κοινοβούλια.

Μέτρα για την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών σε θέσεις λήψεως αποφάσεων στον ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

- Ορισμένες χώρες έχουν τόσο εθελοντικές ποσοτώσεις των κομμάτων, όσο και νομοθετικές ποσοτώσεις. Σε αυτές τις χώρες με τη διπλή ποσόστωση, παρατηρείται το μεγαλύτερο ποσοστό αύξησης της συμμετοχής των γυναικών στα εθνικά κοινοβούλια για την περίοδο 2003-2013, ενώ χώρες που είτε δεν εφαρμόζουν καθόλου ποσοτώσεις είτε εφαρμόζουν μόνο εθελοντικές ποσοτώσεις των κομμάτων, η αύξηση που παρατηρείται δεν είναι θεαματική.
- Έχει αποδειχθεί ότι η νομοθετική ποσόστωση έχει τη μεγαλύτερη και πιο ταχεία επίδραση στα αποτελέσματα συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική ζωή.
- Για παράδειγμα στο Βέλγιο που έχει ποσοστό εκπροσώπησης γυναικών στο εθνικό κοινοβούλιο περίπου 40%, έχει υιοθετηθεί νομοθετική ποσόστωση σύμφωνα με την οποία στις εκλογικές λίστες ο αριθμός των υποψηφίων οποιουδήποτε φύλου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος των υποψηφίων του άλλου φύλου, δηλαδή πλήρης ισότητα, ενώ οι δύο πρώτοι υποψήφιοι στην εκλογική λίστα των κομμάτων δεν μπορεί να είναι του ιδίου φύλου. Σε περίπτωση δε μη συμμόρφωσης η εκλογική λίστα δεν εγκρίνεται από τις αρχές.

Παραδείγματα χωρών με ποσοτώσεις

- **Η Ισπανία** έχει νομοθετική ποσόστωση σύμφωνα με την οποία υποψήφιοι και από τα δύο φύλα θα πρέπει να εξασφαλίζουν τουλάχιστο 40% του συνόλου των υποψηφίων. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης η λίστα απορρίπτεται
- **Η Ελλάδα** έχει ποσόστωση με το 1/3 των υποψηφίων να είναι γυναίκες,
- **Η Γαλλία** με 50%,
- **Η Πολωνία και Σλοβενία** με 35%
- **Η Πορτογαλία** με 33%.

Περίπτωση των Σκανδιναβικών χωρών

- Αξίζει να σημειωθεί ότι χώρες με τα ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής όπως η **Σουηδία, η Φιλανδία, η Ολλανδία και η Δανία** δεν έχουν σήμερα νομοθετική ποσόστωση, όμως μακροχρόνια έχουν υιοθετηθεί από όλα τα πολιτικά κόμματα εθελοντικές ποσοτώσεις και οι κυβερνήσεις των χωρών αυτών ακολουθούν αποτελεσματικές πολιτικές σε μακροχρόνια βάση στα θέματα της ισότητας, ενώ τα γυναικεία κινήματα δρουν ως πραγματικές ομάδες πίεσης για επίτευξη των αναγκαίων αλλαγών.
- Το **Σοσιαλιστικό κόμμα της Νορβηγίας** ήταν το πρώτο που **εφάρμοσε από το 1975 ένα ποσοστό τουλάχιστον 40%** για εκπροσώπηση και των δύο φύλων στις εκλογικές λίστες. Το παράδειγμα αυτό ακολούθησαν και άλλα πολιτικά κόμματα στη Νορβηγία αλλά και σε άλλες Σκανδιναβικές χώρες για ενίσχυση και εμπέδωση της παρουσίας των γυναικών στα εθνικά κοινοβούλια.

Μέτρα για την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών
σε θέσεις λήψεως αποφάσεων στον
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

- Εκτός από τις ποσοτώσεις, σε ορισμένες χώρες εφαρμόζονται και άλλα μέτρα για την ενθάρρυνση της αύξησης της συμμετοχής των γυναικών στα διοικητικά συμβούλια εταιρειών, όπως:
- **Ετικέτες:** παρέχονται βάσει αξιολόγησης σε εταιρείες που εφαρμόζουν αποτελεσματικά πολιτικές ισότητας
- **Ετήσια βραβεία:** για τις εταιρείες που προωθούν την ισότητα
- **Υπογραφή εθνικού καταστατικού:** για δέσμευση των εταιρειών στις αρχές και πολιτικές ισότητας
- **Κατάταξη των εταιρειών** με βάση το δείκτη ισότητας και συμμετοχής των γυναικών σε διευθυντικές θέσεις
- **παρουσίαση βέλτιστων πρακτικών** εταιρειών ως **μοντέλων** και ως παράδειγμα για μίμηση από άλλες εταιρείες κ.λ.π.

Όμως το πιο αποτελεσματικό μέτρο είναι αποδεδειγμένα η ποσόστωση

- Παρόλες τις αντιδράσεις που υπάρχουν από πλευράς εταιρειών για εφαρμογή ενός τέτοιου μέτρου Χώρες όπως:
 - η Νορβηγία,
 - η Δανία και
 - η Φιλανδία
- εφαρμόζουν ποσόστωση για πολλά χρόνια στις δημόσιες εταιρείες και τα αποτελέσματα είναι εντυπωσιακά.

Νορβηγικό Μοντέλο ποσόστωσης

- Όσο αφορά τον **ιδιωτικό τομέα**, το **Νορβηγικό μοντέλο** είχε τεράστια επίδραση και σε αρκετές άλλες χώρες.
- Στον **Εταιρικό Νόμο της Νορβηγίας**, που υιοθετήθηκε το **2003** εισήχθηκε πρόνοια για **ποσόστωση μέχρι 40% συμμετοχής γυναικών στα Διοικητικά Συμβούλια Εταιρειών μέχρι το 2008**.
- Αυτή η πρόνοια είχε ως αποτέλεσμα μια **δραματική και γρήγορη αύξηση** στο ποσοστό γυναικών στα Διοικητικά Συμβούλια των εταιρειών **από 6% το 2002 σε 40% το 2008**.
- Η προσπάθεια της **Νορβηγικής Συνομοσπονδίας Επιχειρήσεων** για την επιμόρφωση γυναικών και την διασύνδεση τους, ως υποψηφίων μελών διοικητικών συμβουλίων, με τις εταιρείες, διαδραμάτισε ένα σημαντικό ρόλο στην επιτυχή έκβαση της διαδικασίας.

Πρακτική άλλων χωρών

- Άλλες χώρες που έχουν εφαρμόσει ποσοτώσεις είναι:
- **Η Γαλλία** με πρόνοια για 20% συμμετοχής γυναικών μέχρι το 2014 και 40% μέχρι το 2017
- **η Ολλανδία** η οποία στο σχετικό νόμο περιλαμβάνει στόχευση για εκπροσώπηση τουλάχιστο 30% κάθε φύλου μέχρι το 2016
- **η Ιταλία** με ποσοστό ένα τρίτο μέχρι το 2015 και
- **το Βέλγιο** επίσης με ποσοστό ενός τρίτου σε διευθυντικές θέσεις.
- Τόσο η **Φιλανδία** όσο και η **Σουηδία** υιοθέτησαν διαφορετικές στρατηγικές στον ιδιωτικό τομέα, με έμφαση στην έρευνα και μελέτες που καταδεικνύουν ότι η συμμετοχή γυναικών έχει **μεγαλύτερο οικονομικό όφελος** για τις εταιρείες, συμπερίληψη εισηγήσεων στον **κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης** για συμμετοχή και των δύο φύλων στα διοικητικά συμβούλια, κυβερνητική παρέμβαση με την εισαγωγή **ποσόστωσης 40% στις δημόσιες εταιρείες**, την ενεργό συμμετοχή των ΜΜΕ με τη δημοσιοποίηση βέλτιστων πρακτικών κ.α.

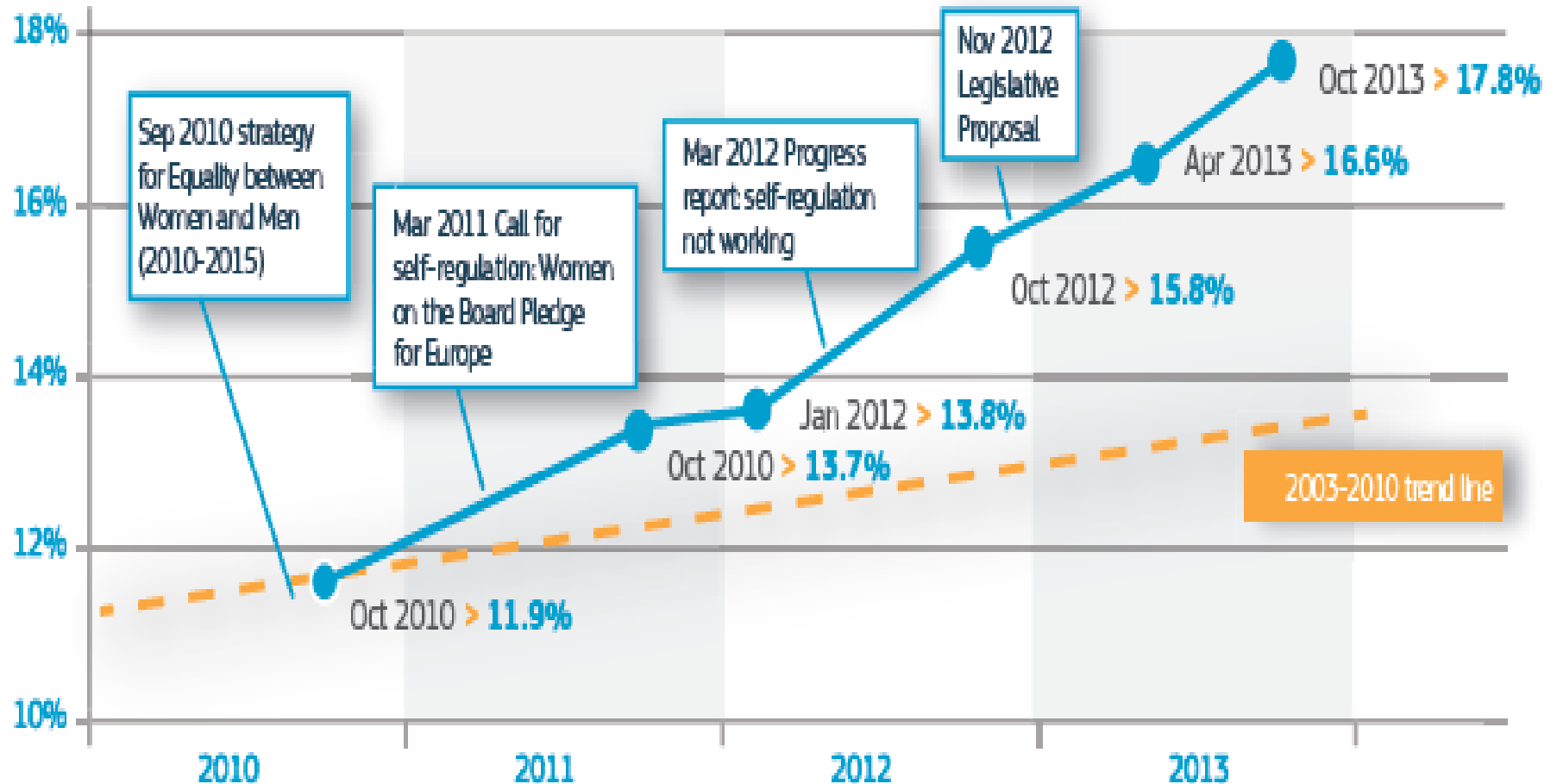
Πρόσφατες εξελίξεις

- Τα τελευταία χρόνια διεξάγεται ένας σημαντικός διάλογος κι ασκείται πολιτική πίεση με διάφορες πρωτοβουλίες για την προώθηση των αναγκαίων αλλαγών στον τομέα της ισότιμης εκπροσώπησης των γυναικών στα ανώτερα και ανώτατα επίπεδα λήψεως οικονομικών αποφάσεων.
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με πρωτοβουλία των αντιπροέδρων **Viviane Reding και Antonio Tajani** υιοθέτησε τον **Νοέμβριο του 2012**, επί Κυπριακής Προεδρίας του Συμβουλίου, **μια πρόταση Οδηγίας** με στόχο την βελτίωση της ισότητας στα Διοικητικά Συμβούλια των εισηγμένων εταιρειών, **θέτοντας ως στόχο** την παρουσία του υποεκπροσωπούμενου φύλου μεταξύ των μη εκτελεστικών διοικητικών στελεχών των εταιρειών που είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο σε ποσοστό **40% μέχρι το 2020**, ενώ στις **δημόσιες επιχειρήσεις ο στόχος αυτός θα πρέπει να επιτευχθεί μέχρι το 2018**.
- Στις **20 Νοεμβρίου 2013** το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ψήφισε με **μεγάλη πλειοψηφία** την προτεινόμενη οδηγία και τώρα η συζήτηση επικεντρώνεται στο **Συμβούλιο της ΕΕ**, όπου διαφαίνονται ήδη αρκετές **αντιδράσεις εκ μέρους κρατών μελών** για υιοθέτηση της ως έχει.

Εκπροσώπηση γυναικών και ανδρών στα Διοικητικά Συμβούλια

Εισηγμένων Εταιρειών στην ΕΕ

Πρόοδος που επιτεύχθηκε μεταξύ Οκτωβρίου 2003 – Οκτωβρίου 2013

Η γυναίκα Επιχειρηματίας στην ηλικία 50+

- Πέραν από την εκπλήρωση του στόχου για ίση συμμετοχή των γυναικών 50-50% σε όλες τις ηγετικές θέσεις στον πολιτικό και οικονομικό τομέα, η **δραστηριοποίηση των γυναικών ηλικίας 50+ στον επιχειρηματικό τομέα** συμβάλλει επίσης στην οικονομική ανάπτυξη και πρόοδο
- **Οι πιο ισχυρές γυναίκες σε παγκόσμια κλίμακα στον οικονομικό και επιχειρηματικό τομέα είναι ηλικίας 50+**

8 από τις πιο ισχυρές γυναίκες στον
κόσμο των επιχειρήσεων
Όλες 50+

FORBES- ΟΙ 100 ΠΙΟ ΙΣΧΥΡΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ/ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΟΛΕΣ 50+

Δέκα λόγοι γιατί 50+ είναι η καλύτερη περίοδος για μια γυναίκα να ενεργοποιηθεί επιχειρηματικά

1. Οι γυναίκες στην ηλικία των 50+ αποτελούν την πιο **αυξανόμενη ομάδα επιχειρηματιών** σε πολλές χώρες
2. Σύμφωνα με έρευνες οι γυναίκες επιχειρηματίες που ξεκινούν μετά τα 50 έχουν **μεγαλύτερα ποσοστά επιτυχίας** από νεώτερες γυναίκες.
3. Οι γυναίκες 50+ έχουν μεγαλύτερη **αυτοπεποίθηση και ελευθερία** στον τρόπο χειρισμού των επιχειρηματικών στόχων.
4. **Πλούτος εμπειριών**, σοφίας, κατανόησης και κοινής λογικής αποτελούν ισχυρά πλεονεκτήματα των γυναικών επιχειρηματιών 50+
5. Οι γυναίκες επιχειρηματίες 50+ έχουν **περισσότερο χρόνο** με λιγότερες οικογενειακές ευθύνες και περισσότερες ευκαιρίες για επιχειρηματική δραστηριότητα.

Δέκα λόγοι γιατί 50+ είναι η καλύτερη περίοδος για μια γυναίκα να ενεργοποιηθεί επιχειρηματικά

6. Μεγαλύτερη και ευκολότερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση
7. Καλύτερη κατανόηση της αγοράς, γιατί η γυναίκα 50+ αποτελεί μέρος της αγοράς, άρα μπορεί να αξιολογήσει καλύτερα τις ανάγκες της αγοράς και των πελατών.
8. **Δίκτυο επαφών:** Οι γυναίκα 50+ έχει ένα ευρύτερο και πολυτιμότερο δίκτυο επαφών και κοινωνικών και επιχειρηματικών διασυνδέσεων σε σύγκριση με νεώτερες γυναίκες
9. **Μεγαλύτερα επίπεδα ενεργητικότητας** λόγω της αποδέσμευσης από υποχρεώσεις και εμπόδια
10. **Μεγαλύτερη ωριμότητα** των γυναικών επιχειρηματιών 50+ για αντιμετώπιση πιέσεων και προβλημάτων

Καταληκτικές σκέψεις

- Παρόλες τις δυσκολίες και προκλήσεις, **ο στόχος της απόλυτης ισότητας, 50-50 % παραμένει.**
- Για την επίτευξη του σε όλους τους τομείς και ιδιαίτερα στις ηγετικές θέσεις λήψεως πολιτικών και οικονομικών αποφάσεων, όπου οι γυναίκες υποεκπροσωπούνται, είναι απαραίτητη η **πολιτική βούληση των κυβερνήσεων, των πολιτικών κομμάτων, των επιχειρηματικών και γενικά των οικονομικών παραγόντων,** αλλά και επιβάλλεται η άσκηση πίεσης εκ μέρους των ίδιων των γυναικών και γενικότερα της κοινωνίας.
- Μέχρις ότου επιτευχθεί αυτός ο στόχος **καμία εφησύχηση ή αδράνεια δεν επιτρέπεται** και ο αγώνας πρέπει να εντατικοποιηθεί σε παγκόσμιο επίπεδο.
- Οι γυναίκες **δεν ζητιανεύουν αλλά διεκδικούν** αυτά που δικαιούνται ως το 51% του πληθυσμού του πλανήτη.
- **Η Κύπρος έχει ένα ιδιαίτερα δύσκολο δρόμο** να διανύσει λόγω των **χαμηλών ποσοστών** στους πλείστους τομείς της λήψεως αποφάσεων.
- Αν όμως άλλες χώρες το έχουν πετύχει **γιατί όχι και εμείς;**

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΡΟΑΣΗ

